

Błogosławieni, którzy płaczą

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- Pogłębienie wiedzy na temat sakramentu pokuty i pojednania.
- Interpretacja przypowieści o synu marnotrawnym w kontekście własnego powrotu do Ojca.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- omawia treść przypowieści o synu marnotrawnym;
- porównuje drogę syna marnotrawnego do drogi nawrócenia;
- wylicza i omawia warunki sakramentu pokuty;
- uzasadnia potrzebę indywidualnej spowiedzi;
- wymienia kluczowe elementy formuły spowiedzi;
- podaje argumenty za regularnym przeprowadzaniem rachunku sumienia.

Pojęcia i postaci

Pokuta, spowiedź, warunki sakramentu pokuty, syn marnotrawny, penitent.

Wartości

Nawrócenie, miłosierdzie, powrót do Boga.

Metody i środki

Skojarzenia, analiza tekstu (świadczenia), praca z Pismem Świętym, alternatywne tytuły, miniwykład, uzupełnianie formularza, praca z podręcznikiem, analiza tekstu, wydruki załączników.

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Odczytanie fragmentu J1 2, 12–14 (punkt: „Słowo Boże”).

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: opowiem przypowieść o synu marnotrawnym; porównam postępowanie człowieka wybierającego się do spowiedzi do zachowania syna marnotrawnego; wyliczę warunki sakramentu pokuty; wyjaśnię, dlaczego należy korzystać ze spowiedzi indywidualnej niezależnie od spowiedzi powszechnej w czasie liturgii; wyjaśnię, dlaczego warto jak najczęściej przeprowadzać rachunek sumienia.

Metoda – skojarzenia. Katecheta przekazuje uczniom trzy lub cztery kartki z napisem na szczycie: POKUTA (liczba kartek będzie zależna od liczebności klasy; chodzi o to, by praca przebiegła w miarę sprawnie). Każdy uczeń dopisuje na kartce własne skojarzenia dotyczące hasła, składa jak harmonijkę, by kolejna osoba nie widziała jego odpowiedzi, i przekazuje dalej. Po zakończonej pracy wybrane osoby rozkładają kartki i odczytują wszystkie odpowiedzi. Katecheta komentuje je cytatem z katechizmu Youcat 230 (punkt: „Kościół przypomina).

Metoda – analiza tekstu (świadectwa). Uczniowie zapoznają się z treścią świadectwa z podręcznika (punkt: „Z życia wzięte”). Streszczają je w zeszytach, próbując nazwać to, co się działo z Markiem przed spowiedzią i po niej. Zapisują w dwóch oddzielnych kolumnach jego możliwe odczucia. Chętne osoby mogą zaznaczyć kolorem to, co same również odczuwają przy okazji spowiedzi.

Metoda – praca z Pismem Świątym; alternatywne tytuły. Uczniowie poznają treść przypowieści o synu marnotrawnym (Łk 15, 11–32), po czym proponują alternatywne tytuły, zapisując je na tablicy. Do zeszytu wpisują ten, który uważają za najbardziej trafny.

Metoda – miniwykład. Katecheta w odniesieniu do przypowieści o synu marnotrawnym stwierdza, że tak jak ów syn dojrzał do powrotu do ojca, tak i nasze powracanie do Boga przez sakrament pokuty i pojednania jest drogą, którą przebywamy. Ta droga wiedzie przez warunki sakramentu pokuty.

Metoda – uzupełnianie formularza, praca z podręcznikiem. Katecheta rozdaje uczniom formularz (załącznik 1) ukazujący warunki sakramentu pokuty jako kolejne etapy drogi powrotu do Boga. Uczniowie uzupełniają nazwy poszczególnych warunków. Katecheta omawia warunki sakramentu pokuty. Przy rachunku sumienia podaje pięć kroków Ignacego Loyoli (punkt: „Treść lekcji”), a uczniowie zapisują je na formularzu. Analogicznie dla kolejnych warunków sakramentu pokuty uczniowie na podstawie tekstu z podręcznika proponują podobne „kroki” i zapisują je.

Metoda – analiza tekstu. Uczniowie otrzymują teksty formuły spowiedzi (załącznik 2) i wykonują ćwiczenie 2 z podręcznika (punkt: „Praca na lekcji”). Zapisują w punktach najważniejsze jej elementy. Podsumowując tę pracę, katecheta wyjaśnia, że tak zredagowane hasłowo punkty mogą być pomocne, gdy ktoś zapomni fragmentu formuły.

Podsumowanie lekcji

Katecheta wyjaśnia, że choć w Kościele praktykowana jest tzw. spowiedź powszechna podczas liturgii, to nie zastępuje ona sakramentu pokuty i pojednania. Indywidualne spotkanie i wyznanie własnych grzechów wraz z innymi warunkami sakramentu pokuty i pojednania są konieczne do prawdziwego nawrócenia, zrozumienia swoich grzechów i poprawy. Zachęca uczniów do korzystania z pomocy Ducha Świętego, a także świętych i błogosławionych wspierających na drodze nawrócenia – Maryi, św. Jana Nepomucena, św. Gerarda Majelli czy bł. Karola Acutisa. Podkreśla, jak ważny w dobrej spowiedzi jest dobrze przeprowadzony rachunek sumienia. Uczniowie w ośmiu grupach (lub parach) przygotowują rachunek sumienia na podstawie Ośmiu błogosławieństw – każda grupa lub para otrzymuje tekst Ośmiu błogosławieństw (załącznik 3) i układa po trzy pytania do rachunku sumienia, odnosząc się do wskazanego błogosławieństwa.

Modlitwa na zakończenie

Z podręcznika.

Alternatywnie: Ps 51, 3–4 (z zachętą dla uczniów, by nauczyli się go na pamięć):

*Zmiłuj się nade mną, Boże, w swojej łaskawości,
w ogromie swego miłosierdzia wymaż moją nieprawość!
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego!*

Praca domowa

Z podręcznika.

Dla chętnych: nauka na pamięć Ps 51, 3-4 lub aktu pokuty z liturgii:

K: Zmiłuj się nad nami, Panie.

W: Bo zgrzeszyliśmy przeciw Tobie.

K: Okaż nam, Panie, miłosierdzie swoje.

W: I daj nam swoje zbawienie.

Korelacja z edukacją szkolną

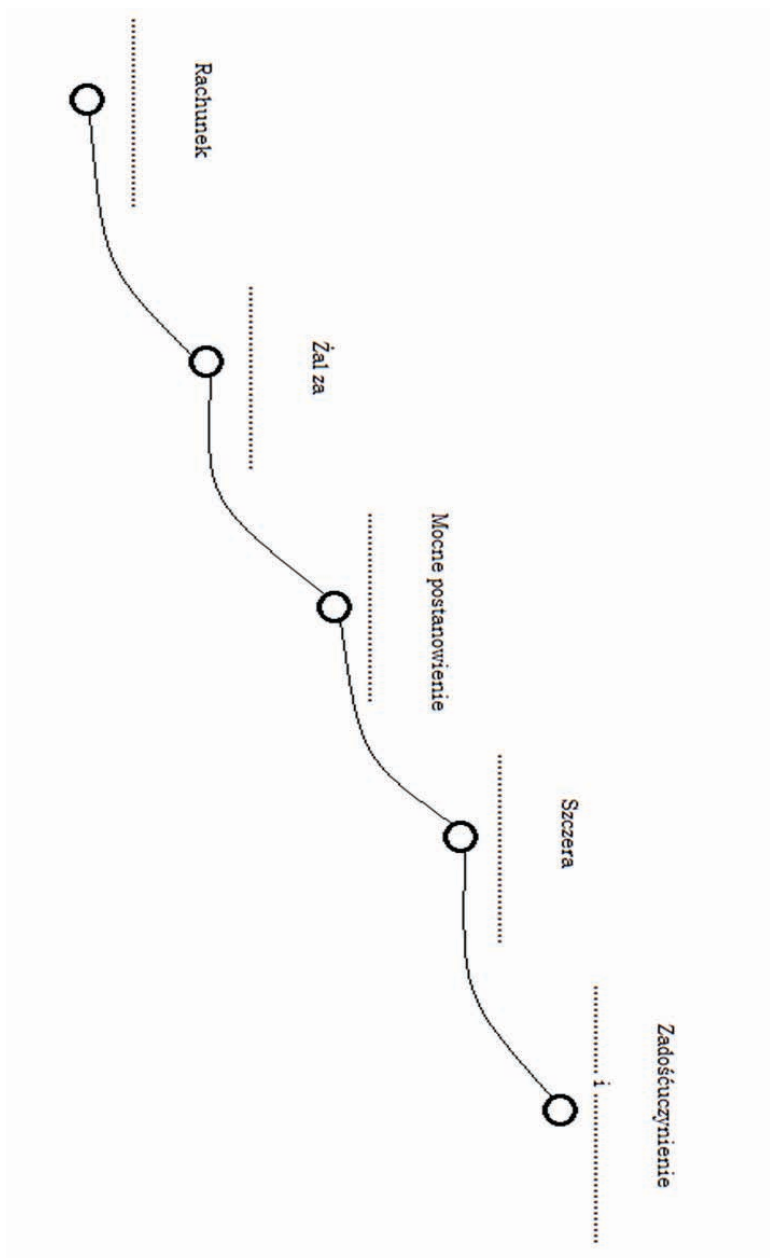
- Wiedza o społeczeństwie:

Zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, przemoc w cyberprzestrzeni i odpowiednia reakcja na nią.

Szacunek dla człowieka: prawa człowieka – godność człowieka: podstawa różnych systemów moralnych, źródło powszechnych, przyrodzonych, nienaruszalnych i niezbywalnych wolności i praw człowieka; przeciwstawianie się zjawiskom braku tolerancji wobec różnych mniejszości.

- Język obcy nowożytny oraz język mniejszości narodowej lub etnicznej:
Słownictwo religijne: np. pokuta, pojednanie, nawrócenie.

Załącznik 1

Załącznik 2

FORMUŁA SPOWIEDZI

(Penitent to osoba przystępująca do spowiedzi).

Penitent: Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.

Ksiądz: Na wieki wieków. Amen.

Penitent: W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen.

Jestem uczniem/uczennicą klasy..., mam ... lat.

Ostatni raz u spowiedzi świętej byłem/byłam (np. miesiąc temu), żadnego grzechu nie zapomniałem/zapomniałam ani nie zataiłem/zataiłam, pokutęadaną odprawiłem/odprawiłam (lub nie i dlaczego).

Obraziłem/obraziłam Pana Boga następującymi grzechami

(Teraz penitent wyznaje swoje grzechy, a jak wyzna wszystko, mówi:)

Więcej grzechów nie pamiętam, za wszystkie serdecznie żałuję i obiecuję poprawę. Proszę cię, ojcze duchowny, o naukę, pokutę i rozgrzeszenie.

(Ksiądz mówi krótką naukę, zadaje pokutę i gdy zachęca do żalu za grzechy, penitent mówi:)

Penitent: Boże, bądź miłosierny dla mnie grzesznemu (3 razy).

(W tym czasie ksiądz udziela rozgrzeszenia – kończy słowami:)

Ksiądz: ... w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

Penitent: Amen.

Ksiądz: Wysławiajmy Pana, bo jest dobry.

Penitent: Bo Jego miłosierdzie trwa na wieki.

Ksiądz: Pan odpuścił Tobie grzechy, idź w pokój.

Penitent: Bóg zapłać. Szczęść Boże.

Załącznik 3

OSIEM BŁOGOSŁAWIEŃSTW

Mt 5, 3–12

Błogosławieni ubodzy w duchu,
albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Błogosławieni, którzy płaczą,
albowiem oni będą pocieszeni.

Błogosławieni cisi,
albowiem oni na własność posiadą ziemię.

Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości,
albowiem oni będą nasyceni.

Błogosławieni miłosierni,
albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

Błogosławieni czystego serca,
albowiem oni Boga oglądać będą.

Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój,
albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.

Błogosławieni, którzy cierpią prześladowania dla sprawiedliwości,
albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Błogosławieni jesteście, gdy ludzie wam urągają i prześladowają was,
i gdy mówią kłamliwie wszystko złe na was z mego powodu.

Cieszcie się i radujcie,
albowiem wasza nagroda wielka jest w niebie.